

GEMEENTERAAD
Zitting van
Schriftelijke vraag

Schriftelijke vraag van raadslid Karel Noppe: Bevolkingsonderzoeken kanker

Indiener(s)

Karel Noppe (Liberaal Sint-Niklaas);

Gericht aan

Sofie Heyrman; Lieven Dehandschutter;

Bondige toelichting

Op de website <https://bevolkingsonderzoek.incijfers.be> vind je per stad/gemeente een rapport over de deelname van inwoners aan de 3 grote bevolkingsonderzoeken naar kanker (borstkanker, baarmoederhalskanker en dikkedarmkanker). Deze onderzoeken worden door de Vlaamse Overheid georganiseerd en ieder jaar ontvangen 1,5 miljoen Vlamingen een uitnodiging hiervoor. Het gemeenterapport voor Sint-Niklaas werd eind 2023 ook overgemaakt aan de stad (zie bijlage).

Per onderzoek wordt weergegeven wat de dekingsgraad is voor Sint-Niklaas. Hiermee bedoelt men het percentage van de doelgroep dat zich preventief laat onderzoeken. Per onderzoek is ook een streefdoel bepaald. Het centrum voor kankeropsporing bezorgt deze cijfers aan de steden en gemeenten omdat zij een belangrijke partner zijn bij het in de kijker zetten van de bevolkingsonderzoeken.

Hierbij de resultaten voor 2023:

- Baarmoederhalskanker:
  - streefdoel: 65%
  - cijfers Sint-Niklaas: 64,7%
  - Dit betekent dat 35,3 % van de vrouwen in de doelgroep voor wie vroege opsporing van baarmoederhalskanker aangewezen is, zich niet preventief laat onderzoeken.
  - Elk jaar in januari zet het CvKO het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker in de kijker
- Borstkanker:
  - streefdoel: 75%
  - cijfers Sint-Niklaas: 63,9%
  - Dit betekent dat 36,1 % van de vrouwen in de doelgroep voor wie vroege opsporing van borstkanker aangewezen is, zich niet preventief laat onderzoeken. Die vrouwen moeten gemotiveerd worden om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek.
  - Elk jaar in oktober zet het CvKO het Bevolkingsonderzoek Borstkanker in de kijker
- Dikkedarmkanker:

- streefdoel: 60%
- cijfers Sint-Niklaas: 62,9%
- Dit betekent dat 37,1 % van de mannen en vrouwen in de doelgroep zich niet preventief laat onderzoeken. Deze mannen en vrouwen moeten gemotiveerd worden om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek.
- Elk jaar in maart zet het CvKO het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker in de kijker.

Ik heb hierbij volgende vragen:

- Welke acties onderneemt de stad om de bevolkingsonderzoeken in de kijker te zetten en de inwoners bewust te maken van het belang van deelname? Graag enkele voorbeelden ter illustratie.
- Zijn dit jaarlijks wederkerende acties?
- Wordt er in de acties doelgericht campagne gevoerd naar verschillende leeftijdsgroepen? Het centrum voor kankeronderzoek suggereert dat gerichte campagnes naar leeftijdsgroepen die onvoldoende deelnemen van belang zijn. Waarom wel/niet?
- Hoeveel budget gaat er jaarlijks naar deze (communicatieve) acties?
- Hoe evalueert de stad de (communicatieve) acties die ze voert ter promotie van het bevolkingsonderzoek? Waar kan het nog beter?
- Hoe wil de stad de deelnamegraad aan deze onderzoeken in de toekomst nog verhogen? In het bijzonder de deelname aan het bevolkingsonderzoek borstkanker waar we als stad ruim onder het streefdoel zitten?
- Hecht de stad belang aan communicatie over de gezondheid (fysiek en mentaal) van de bevolking? Hoe wordt hierop ingezet, los van deze bevolkingsonderzoeken?

Eline De Keulenaer
Welzijn/Team lokaal sociaal beleid
+3237783748
eline.dekeulenaer@sint-niklaas.be

Karel Noppe
Marktstraat 64
9111 Sint-Niklaas

26-03-2024

bericht van
28-02-2024

uw kenmerk

ons kenmerk
C-2403.245.526.208

bijlagen

Uw schriftelijke vraag over bevolkingsonderzoeken kanker

Geacht raadslid

De stad ontvangt jaarlijks van Logo Waasland de cijfer rapporten van de bevolkingsonderzoeken. Deze rapporten worden steeds besproken met de stafmedewerker van Logo en de deskundige gezondheid van de stad. De cijfers worden ook geregistreerd op de website Stad in Cijfers.

ACTIES:

Van 2010 tot 2018 zette de stad intensief in op het sensibiliseren over de drie bevolkingsonderzoeken met grote, tweejaarlijkse campagnes:

- Eigen campagnematerialen gemaakt met Sint-Niklase vrouwen (Bevolkingsonderzoek Borstkanker): video, affiches, postkaartjes,...
- Marktacties met quiz, bezoek aan reuzedikkedarm,...
- Ladies Night in de Siniscoop
- Actiedag in het SteM met panelgesprek, interactief museumbezoek gekoppeld aan de voorstelling van een bevolkingsonderzoek en een modeshow
- Programmatie theater, vertellingen, ... over deze thema's
- Aanbod infosessies door Centrum voor Kankeropsporing voor verenigingen in Sint-Niklaas (gratis via de stad)
- ...

Grote Markt 1 – 9100 Sint-Niklaas
Tel. 03 778 30 00 – info@sint-niklaas.be
www.sint-niklaas.be

De stad legde toen al de nadruk op het bereiken van moeilijker te bereiken doelgroepen. Er werd vaak samengewerkt met Logo Waasland, dienst HR, culturele stadsdiensten, handelaren, scholen en Vitaz. In de tussenjaren nam de stad vooral een informerende rol over de bevolkingsonderzoeken op.

In 2020 werd – wegens COVID-19 – geen grote campagne gedaan en sindsdien besliste de stad om vooral in te zetten op het jaarlijks sensibiliseren van de doelgroepen via infosessies, de gezondheidsrally's en de verteltassen, met extra aandacht voor de moeilijk te bereiken doelgroepen:

- Mannen/ vrouwen met een migratieachtergrond
- Mannen/ vrouwen in kansarmoede
- Mannen/ vrouwen met een mentale beperking
- Bepaalde leeftijdscategorieën die minder deelnemen aan de onderzoeken

We proberen deze doelgroepen te bereiken via ons uitgebreid netwerk van organisaties en verenigingen. De stad biedt hen het volgende gratis aan in samenwerking met Logo Waasland en het Centrum voor Kankeropsporing: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/bevolkingsonderzoeken#:~:text=De%20stad%20onderschrijft%20volmondig%20het,in%20een%20vroeg%20stadium%20opsporen>

Tekenden op het aanbod in:

- 2020-2022: alles geannuleerd wegens COVID-19
- 2022 een infosessie over borstkanker door dienst HR, stad Sint-Niklaas
- 2023 verteltas borstkanker door Welzijnsschakel De Springplank
- 2024 verteltas baarmoederhalskanker door Welzijnsschakel De Springplank
- 2024 verteltas bevolkingsonderzoek borstkanker en dikkedarmkanker door Ligo Waas en Dender (telkens voor 2 klassen)
- 2024 gezondheidsrally baarmoederhalskanker door jongerenteam/AMA-team (OCMW)
- Verpleegkundigen WGC De Vlier werken permanent met de verteltas baarmoederhalskanker maar vooral in individuele contacten

COMMUNICATIE:

Tijdens de specifieke maand die gebonden is aan elk bevolkingsonderzoek maakt de stad reclame voor bovenstaand aanbod bij organisaties en verenigingen (vooral via mailing en de Facebook-groep Iedereen Mee; er is geen nieuwsbrief welzijn of welzijnsmagazine AZO HEE meer).

In januari, maart en oktober post de stad op haar sociale mediakanalen ook telkens 1 keer over respectievelijk het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker, dikkedarmkanker en borstkanker.

In oktober worden aan de balies van de stadsgebouwen waar veel bezoekers komen ook altijd roze lintjes, boekenleggers en infolders geplaatst. Voor de bevolkingsonderzoeken naar dikkedarmkanker (blauwe lintjes) en baarmoederhalskanker (groene lintjes) wisselt dit af. Dit jaar stond er in januari een infostand met lintjes in het welzijnshuis.

Daarnaast benut de stad communicatieopties die zich aandienen: bijvoorbeeld over het bevolkingsonderzoek borstkanker tijdens de linterieweek (zie programma op <https://www.ontdeksintniklaas.be/nl/linterieweek>).

BUDGET:

De stad betaalt de opgeleide freelancers voor de infosessies en verteltassessies (110 EUR/uur - vanaf meer dan 2 uur: 85 EUR/uur + verplaatsingskosten).

De hierboven genoemde communicatie kost geen geld, behalve voor de aankoop van lintjes (8 EUR/100 lintjes).

EVALUATIE:

Gezien de mogelijkheden qua personeelsinzet kan er momenteel rond deze thema's geen grote campagne op maat van verschillende doelgroepen uitgewerkt worden. Voor gezondheid werden een aantal thema's uitgekozen om deze bestuursperiode diepgaand op in te zetten: gezonde voeding en beweging, project Groei Gezond, gezonde publieke ruimte, geestelijke gezondheid, tabak-, alcohol- en drugspreventie en toegankelijke gezondheidszorg.

ANDERE COMMUNICATIECAMPAGNES rond gezondheid:

De stad voert over de diverse gezondheidsthema's communicatiecampagnes, telkens gediversifieerd afhankelijk van de doelgroep.

Sowieso staan alle thema's beschreven op de website van de stad:

- Gezonde voeding: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/gezonde-voeding-0>
- Beweging en valpreventie: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/beweging>
- Geestelijke gezondheid: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/geestelijke-gezondheid>
- Vaccinaties: <https://www.sint-niklaas.be/laat-je-vaccineren>

Sint-Niklaas

- Toegankelijke gezondheidszorg: project Tand-em: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/mondgezondheid>
- Mondgezondheid: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/mondgezondheid>
- Gezonde publieke ruimte: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/preventie-en-veiligheid/warme-dagen>
- Tabak, alcohol en drugs: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/verslavingen> en <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/tabak-alcohol-drugs-gamen-en-gokken>
- Hartzorg: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/waar-vind-je-eeen-hartstarter>
- Project Groei Gezond: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/bestuur-en-participatie/projecten/groei-gezond>
- Project scabies: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/project-scabies>
- Rouwzorg: <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/rouwzorg>

Daarnaast voeren we op specifieke actiemomenten (wereldwijd bepaalde data of data bepaald door Gezond Leven) extra communicatie via de kanalen van de stad:

- Nieuwsbrief stad en onderwijs
- Sociale media stad (Instagram, facebook en LinkedIn)
- Affiches in openbare gebouwen en op aanplakborden en folders via de UIT-rekken
- Stadskroniek
- Nieuws- en persbericht via de website.

Het is uiteraard belangrijk om gerichte communicatie te voeren.

Bijvoorbeeld:

- Het symposium Ben ik te dik? (2 maart) richtte zich naar eerstelijns werkers. Voor de bekendmaking van dit evenement werden de leden van de werkgroep Groei Gezond en onze contacten bij de huisartsen, kinesitherapeuten, psychologen, diëtisten, VITAZ rechtstreeks aangesproken en werd ook via de Eerstelijnszones Waasland en de Huisartsenkoepel Waasland geworven. Daarnaast kregen alle gekende eerstelijns werkers uit Sint-Niklaas een papieren uitnodigingskaart. Er waren 126 aanwezig.

Grote Markt 1 – 9100 Sint-Niklaas
Tel. 03 778 30 00 – info@sint-niklaas.be
www.sint-niklaas.be

Sint-Niklaas

- De actiedag mondgezondheid (19 maart) werd bekend gemaakt via de nieuwsbrief onderwijs en de contacten van Flankerend Onderwijsbeleid. Daarnaast werden de welzijnsorganisaties via ons netwerk gecontacteerd. Uiteraard werd deze actiedag ook bekend gemaakt via de website en de nieuwsbrief van de stad. Er verscheen een persartikel dat werd opgepikt in 3 kranten. De stad blikte terug op deze dag via LinkedIn en de facebook-groep Iedereen Mee naar aanleiding van Werelddag Mondgezondheid op 20 maart. Er waren 233 aanwezigen.

Wij hopen met deze informatie uw vragen te hebben beantwoord en danken u voor de interesse in dit onderwerp.

Hoogachtend

Namens het college van burgemeester en schepenen

in opdracht

Johan Verhulst
algemeen directeur

Lieven Dehandschutter
burgemeester

Sofie Heyrman
schepenen

Grote Markt 1 – 9100 Sint-Niklaas
Tel. 03 778 30 00 – info@sint-niklaas.be
www.sint-niklaas.be